

چالش‌های ساختاری رژیم صهیونیستی (با تأکید بر آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی)

دکتر جلال درخشه
کسری صادقی‌زاده

پایگاه کتابخانه‌ای
دانشگاه امام خمینی (ره)

سرشناسه	درخشه، جلال، ۱۳۹۳-
عنوان و نام پدیدآورنده	چالش‌های ساختاری رژیم صهیونیستی (با تأکید بر آسیب‌های فرهنگی - اجتماعی) / جلال درخشه، کسری صادقی‌زاده
مشخصات نشر	پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	۳۰۲ص
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۸۱۸-۹۸-۷
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	صهیونیسم
موضوع	اسرائیل -- زندگی فرهنگی
موضوع	اسرائیل -- اوضاع اجتماعی
شابک افزوده	صادقی‌زاده، کسری، ۱۳۶۳
شابک افزوده	پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
رقع‌بندی کنفر	۱۳۹۳ ج ۲ / ۱۵۱۹۹۰۱۵۱
رقع‌بندی دیویر	۳۲۰۰۵۲۰۹۵۶۹۲
شماره کتاب‌شناسی ملی	۳۶۱۸۲۷۹

چالش‌های ساختاری رژیم صهیونیستی (با تأکید بر آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی)

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات،
نویسندگان: دکتر جلال درخشه، کسری صادقی‌زاده
ویراستار ادبی: حسین صنعتی
طراح جلد و صفحه‌آرا: حسین آذری
نوبت چاپ: اول - بهمن ۱۳۹۳
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۱۸-۹۸-۷
شمارگان: ۶۰۰ نسخه
قیمت: ۱۴۰۰۰ ریال

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است.
در صورت تخلف پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، پابین تر از میدان ولیعصر ۱۴، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
Email: Nashr@ricac.ac.ir | مستقر پستی ۶۴۷۴ - ۱۲۱۵۵ | تلفن ۸۸۹۱۹۱۷۷ | درنگار ۸۸۸۹۳۰۷۶

اثر حاضر، نتیجه پژوهشی است که با نظارت دکتر محمدحسین خانی
در پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات انجام شده است.

فهرست مطالب

۷		سخن ناشر
۹		مقدمه

فصل اول: چارچوب نظری و مفهومی

۱۷		مقدمه
۱۸		آرنولد توین بی
۲۶		ویل دورانت
۲۸		ابن خلدون
۳۱		سوالد اسپنگلر
۳۵		پیتریم سوروکیین
۳۷		فارابی
۴۲		قرآن و ازیافتادگی تمدن‌ها
۴۶		بحران هویت و نابودی تمدن‌ها
۴۸		چارچوب نظری پیشنهادی

فصل دوم: جریان‌های فکری و فرهنگی شکل‌دهنده رژیم صهیونیستی

۵۳		مقدمه
۵۴		تاریخچه شکل‌گیری اندیشه صهیونیسم
۶۳		عوامل سیاسی - تاریخی

فصل سوم: چالش‌های سیاسی فراوری رژیم صهیونیستی

۸۳		نظام انتخاباتی اکثریت نسبی
۹۱		انزوای منطقه‌ای و بین‌المللی
۱۱۰		انقلاب اسلامی ایران و بیداری اسلامی
۱۱۷		وضعیت مسلمانان در قلمرو رژیم صهیونیستی
۱۱۸		وضعیت سیاسی اعراب و مسلمانان فلسطین اشغالی
۱۱۹		نفوذ نظامیان در سیاست (دولت پادگانی)

فصل چهارم: چالش‌های اقتصادی رژیم صهیونیستی

۱۲۵		تاریخ اقتصاد رژیم صهیونیستی
۱۳۷		بحران آب و انرژی
۱۴۸		اسرائیل به‌مثابه یک دولت رانتیر
۱۵۱		تأثیر انتفاضه و بیداری اسلامی بر اقتصاد رژیم صهیونیستی

فصل پنجم: بحران‌های امنیتی

۱۶۹	مقدمه
۱۷۰	انقلاب اسلامی و ایران هسته‌ای
۱۷۹	جنبش‌های مقاومت اسلامی در داخل و در همسایگی اسرائیل
۲۱۴	مهاجرت معکوس و برهم خوردن توازن جمعیتی

فصل ششم: شکاف‌های فرهنگی و اجتماعی

۲۲۳	مقدمه
۲۲۴	دین‌داران و سکولارها
۲۲۸	شکاف‌های نژادی درون‌دینی (اشکنازی، سفاردیم، فلاشا و...)
۲۳۶	اقلیت عربی، استخوانی در زخم
۲۴۸	شکاف‌های عقیدتی درون‌دینی
۲۷۰	صهیونیسم و پست‌صهیونیسم
۲۸۳	نتیجه‌گیری و جمع‌بندی
۲۹۱	منابع و مآخذ

سخن ناشر

هر شک بالاترین و والاترین عنصری که در موجودیت هر جامعه دخالت اساسی دارد، فرهنگ آن جامعه است. اساساً فرهنگ هر جامعه، هویت و موجودیت آن جامعه را تشکیل می‌دهد و با اعتراف فرهنگ، هر چند جامعه از ابعادهای اقتصادی، سیاسی، صنعتی و نظامی قوت‌مند و قوی باشد، ولی پوچ و میان‌تهی است. اگر فرهنگ جامعه‌ای وابسته و مرتزق از فرهنگ غرب باشد، ناچار دیگر ابعاد آن جامعه به جانب مخالف گرایش پیدا می‌کند و بالاخره در آن مستهلک می‌شود و موجودیت خود را در تمام ابعاد از دست می‌دهد. (امام خمینی (ره)، صحیفه نور، ج ۱۵، ۶۱).

رشد و توسعه اقتصادی یا سیاسی بدون توجه به ارزش‌های والای فرهنگی می‌تواند موجبات سستی و اعوجاج در اصول اعتقادی و ملی جامعه را فراهم آورد. پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات با انجام تحقیقات و پروژه‌های پژوهشی و نیز برگزاری نشست‌های علمی با اصحاب علم و فرهنگ و ارائه نتایج حاصل در قالب «گزارش پژوهش» یا «کتاب»، تلاش خود را مصروف گسترش ارزش‌های اصیل فرهنگی می‌کند. امید است با بهره‌گیری از توان علمی پژوهشگران، بتوان گام مؤثری در برنامه‌ریزی جامع توسعه کشور برداشت.

اثر حاضر، نتیجه پژوهشی است با عنوان چالش‌های ساختاری رژیم صهیونیستی (با تأکید بر آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی) که توسط دکتر

جلال درخشه و کسری صادقی‌زاده با نظارت دکتر حسن خانی و ارزیابی دکتر ابودر گوهری مقدم در پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات نگارش یافته و در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.

www.ketab.ir

مقدمه

با گذشت بیش از ۶۰ سال از عمر رژیم صهیونیستی و علی‌رغم کوشش‌های گسترده به‌منظور ادغام اسرائیل در منطقه، این رژیم نتوانسته بر نگرانی‌هایش در خصوص ماندگاری در منطقه و هضم در خاور میانه فائق آید و همواره موانعی بر سر راه همگون‌سازی این رژیم از بُعد داخلی و خارجی وجود داشته است. یکی از موانع اساسی که موجب شده جامعه اسرائیلی به‌عنوان یک ملت به تبلور نرسد و فرایند ملت‌سازی در آن به‌درستی انجام نشود - تا آنجا که کارشناسان مسائل اسرائیل به آن لقب «اتحادیه محله‌های یهودی‌نشین در اسرائیل» می‌دهند - وجود گسست‌های گوناگون اجتماعی، فرهنگی و همچنین چالش‌های اقتصادی و سیاسی ذاتی درون این رژیم است.

در مورد آسیب‌های اجتماعی و مشکلات مبتلا به رژیم صهیونیستی با تأکید بر شکاف‌های عمیق میان سه طبقه اشکنازی، سفاردیم و اعراب باید به موارد زیر اشاره کرد:

۱. تفاوت‌های عمده فرهنگی و زبانی؛

۲. نگاه منفی اعراب ساکن در مناطق اشغالی به یهودیان به دلیل

نارضایتی از تبعیض قومی و نژادی علیه آنها؛

۳. استمرار بحران هویت در جامعه صهیونیستی که بر اثر رویکرد نوسازی

اسرائیل بین طبقه افراسی این رژیم به وجود آمده و در واقع بحران سنت و مدرنیته (در قالب تضاد بی‌دینان و دین‌داران) در اسرائیل است؛

۴. تبعیض نژادی میان خود یهودیان؛

۵. ظهور گفتمان‌های تجدیدنظرطلبانه‌ای نظیر پساصهیونیسم؛

۶. حضور جریان‌های ارتدوکس مخالف اندیشه صهیونیسم.

در زمینه آسیب‌های ساختاری سیاسی هم دولت اسرائیل با دشواری‌های

عمده‌ای روبه‌رو است: مسائلی از قبیل:

۱. نظام آسیب‌پذیر سیاسی و انتخاباتی؛

۲. ناکامی در نهایی کردن حلقه ارتباط سیاسی با همسایگان خود

به‌عنوان واحدهای سیاسی مجاور؛

۳. طبقاتی شدن رقابت سیاسی و نفوذ طبقه نظامیان در دستگاه دولتی

و تشکیل دولت پادگانی؛

۴. بحران مشروعیت.

در زمینه آسیب‌های ساختاری اقتصادی باید به موارد زیر که رشد

اقتصادی رژیم صهیونیستی را اغلب با اختلال روبه‌رو ساخته است،

اشاره کرد:

۱. رانتیر بودن دولت و وابستگی اقتصادی به آمریکا؛

۲. بحران کم‌آبی؛

۳. بی‌ثباتی بر اثر جنگ‌ها و عملیات نظامی بی‌درپی؛

۴. سرایت موج‌های آزادی‌خواهانه به درون مرزهای این رژیم، نظیر انتفاضه مسجدالاقصی؛
 ۵. گذار نکردن از مرحله امنیتی به مرحله اقتصادی که با افزایش هزینه‌های نظامی به دلیل وجود تهدیدهای امنیتی همراه است.
در مورد آسیب‌های امنیتی نیز، اسرائیل با تهدیدهای جدی مواجه است:
 ۱. حضور نیروهای جهادی اسلام‌گرا در نزدیکی «قلب سرزمینی» (هارتلند) این رژیم (تل‌آویو و بیت‌المقدس)؛
 ۲. حضور یک میلیون عرب و به عبارتی ۲۰ درصد جمعیت مسلمان در اراضی اشغالی ۱۹۴۸م به عنوان تهدیدی دائمی؛
 ۳. نرخ بالای رشد جمعیتی در میان اعراب اسرائیل و برهم خوردن توازن جمعیتی میان اعراب اسرائیل و یهودیان تا سال ۲۰۵۰م؛
 ۴. افزایش رشد مهاجرت معکوس از اسرائیل و مقوله دوتابعیتی بودن شهروندان این رژیم؛
 ۵. هسته‌ای شدن جمهوری اسلامی ایران به عنوان عامل چالشی امنیتی بیرونی؛
 ۶. موج‌های بیداری اسلامی و انقلاب‌های منطقه‌ای؛
 ۷. استحاله ارتش بر اثر برهم خوردن بافت نیروی انسانی آن.
- فهم گسست‌های ذکرشده، نه تنها از جنبه علمی حائز اهمیت است، بلکه برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در عرصه سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و عرصه دیپلماسی عمومی کشور نیز کوششی بسیار مهم تلقی می‌شود. به علاوه، کشورهای اسلامی می‌توانند به منظور تأمین منافع ملی خود، از چالش‌ها و آسیب‌های موجود در اسرائیل بهره‌برداری کرده و از آنها در رویارویی‌های خود با این رژیم استفاده کنند.

رژیم صهیونیستی، راهبردی‌ترین دشمن جمهوری اسلامی ایران در منطقه به‌شمار می‌رود و بدیهی است که جمهوری اسلامی ایران باید از مشکل‌ها و آسیب‌های درونی این رژیم آگاهی کامل داشته تا بتواند در خلال منازعه، از حداکثر ظرفیت‌های لازم به نفع خود بهره جوید.

یکی از مهم‌ترین رویکردها در سبب‌شناسی تهدیدها، رویکرد تهدیدهای منفی بر آسیب‌پذیری‌هاست. این رویکرد وجود آسیب‌پذیری‌ها را دلیل اصلی شکل‌گیری و تشدید تهدیدها می‌داند، زیرا معتقد است بخش اعظمی از تهدیدها، آن‌دسته از هدف‌های مرجع یا دارایی‌های کلیدی را که آسیب‌پذیری قابل توجه دارند نشانه رفته است. چنانچه یک سیستم سیاسی با دولت - کشور در مؤلفه‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری استاندارد شده امنیت دارای ضعف سیستماتیک، ساختاری یا فرایندی باشد، آسیب‌پذیری‌ها و تهدیدهای آن گسترش می‌یابند؛ اما چنانچه مؤلفه‌های موردنظر، قابلیت پشتیبانی از یکدیگر را در شرایط اضطرابی داشته باشند و از قدرت مصون‌سازی و توانایی‌های حفاظتی خود ساخته برخوردار باشند، این مؤلفه‌ها افزایش دهنده قدرت سیستم خواهند بود. براین اساس افزایش قدرت می‌تواند در تضعیف تهدیدها مؤثر واقع شود یا حداقل در نقش بازدارنده یا موازنه‌دهنده رابطه آسیب‌پذیری‌ها با تهدیدها عمل کند. پیش فرض‌های کتاب حاضر بدین قرارند:

اسرائیل توانسته است فرایند ملت‌سازی را با موفقیت به پایان برساند و از این منظر دچار آسیب‌های ساختاری زیادی شده است؛ آسیب‌های ساختاری اسرائیل را می‌توان در چهار حوزه اجتماعی - فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و امنیتی بازتعریف کرد؛

استفاده از آسیب‌های موجود ساختاری می‌تواند روند نابودی رژیم

صهیونیستی را تسریع و تسهیل کند.

این مجموعه بر آن است تا با برآورد و ارزیابی آسیب‌های نهفته در ساختارهای یادشده در رژیم صهیونیستی و با بهره‌مندی از نظریه‌های نابودی تمدنی به منظومه منسجم نظری در حوزه نابودی تمدن صهیونیستی مبادرت ورزد. در پایان امید است تا با اتکا به پروردگار متعال این کتاب بتواند برای تمامی فعالان حوزه مسائل خاورمیانه و فلسطین مفید واقع شود و دست‌اندرکاران این حوزه را در بازبینی و تجدیدنظر در سیاست‌ها و حتی راهبردهای خود نسبت به رژیم صهیونیستی یاری رساند.